

Du skal bli hørt!
Don galggat gullet!

NSR

**Nöörjen Saemiej Ríjhkesiebrrie
Nürjen Sámij Ríjkkaseäbrrrie
Vuona Sámij Ríjkkasäbbre
Vuona Sámij Ríjkkasiebrrie
Norgga Sámiid Ríjkkasearvi
Taar Sámmlai Meersaž Kõõskõs-seä'brr
Norske Samers Riksforbund**

Almmuheaddji / utgiver: NSR

Váldodoaimmaheaddji / redaktor: Aina Madelén Nordsletta Aslaksen

Hábmejeaddji / design: Piera Heaika Muotka

Ovdasiidugovva / Forsidebilde: Johtti Productions / Ánne Kátjá Gaup

Govvasárgu / Illustratør: Káren-Ann Hurri

Govat / bilder: Johtti Productions / Ánne Kátjá Gaup, Oliver

Ivanowitz, Anne Henriette Nilut, Piera Heaika Muotka, Beaska Niillas,

Sandra Márjá West, Runar Myrnes Balto, Kris Micallef Photographer

Čállit / tekst: Aina Madelén Nordsletta Aslaksen, Anne Henriette

Nilut, Runar Myrnes Balto, Sandra Márjá West

Jorgaleaddjit / Oversettere: Ellen Jonassen, Anders Kintel, Beaska

Niillas, Jon Christer Mudenia, Sandra Márjá West, Aina Madelén

Nordsletta Aslaksen, Maren Benedicte Nystad Storslett, Dan-Jonas

D. Sparrok, Vidar Andersen

Prenten / Trykk: Lundblad Media

SISDOALLU

Innhold

4 Ávtebaakoe Forord

6 Ii Muolkkuid-elektrifiseren – Jo gearggusvuhtii Nei til elektrifisering av Melkøya – Ja til beredskap

12 Náv jienastip ietjat válggabijran Slik stemmer du i din valgkrets

14 Mijjen kandidaath Saemiedigkien veeljemasse Våre kandidater til Sametingsvalget

16 Bájkálasj válggaprográmma Lokalt valgprogram

18 Don galggaat oazžut ollislaš čuovvoleami Du skal få full oppbacking

22 Rittus lea heahhti – dál dárbbášuvvo odda guolástuspolitihkka Kysten er i krise – nå trengs en ny fiskeripolitikk

Dáiddaplakáhta magasiinnas! | Kunstplakat inkludert i magasinet!

ÅVTEBAAKOE

Forord

Gieries saemiedigkieveeljje,

Daelie saemiedigkieveeljje j'ih fierhte gieles v'ikele. Dov gieles ed'tja govledh gosse NSR politihkine Saemie-digkesne barka. Juktie daejrebe saemien ektievoete ij leah akte gieles, men gellieh. J'ih gaajhkesch ed'tjeh sijjijem j'ih b'atijem aejkiem saemien seabradahkesne utnedh, saacht mehtie maadtoste datne.

Sijhtebe gieles- j'ih kultuvrefaalenasse gaajhkide saemide tseegkedh. Mijjijeh jienebh gielesjarngh, saemien g'atieh j'ih duetiekuvsj'ih daarpesjibie. J'ih daerpiesvoete joekoen stoerre daaroedovveme dajvine. Saemieh eah maetieh skaaride daaroedehtemen m'annan oktegh d'ävvodh. Abpe seabradahke tjuara meatan 'rrodh.

NSR dorje dam man b'ijre jeenjesh soptsestieh: Mijjijeh namhtah saemien maanagiertesijjijeh tjirrehtamme. Mijjijeh b'atijem aejkiem tseegkebe mijjen juhtemesoekjesjen tjirrh juktie jielije voenges seabradahkh, bar-koesijjijeh j'ih infrastruktuvrem sjugniedidh man 'vteste g'arede g'atide juhtedh, jallh sjidtedh.

NSR gaajhki saemiej reaktaj 'vteste gymhpe. Mijjijeh reaktam d'arjobe f'ovlesne g'öledh gusnie aarebi maadtoeh g'ölin. Mijjijeh reaktam d'arjobe gaajhkh saemienmaanah ed'tjeh saemienööhpehtimmiem 'adtjodh. Desnie gusnie jeatjebh mietieh, ibie mijjijeh mietieh gosse staate Noerhte-Nöörjen bijjelen muana Muolkkut-n'ænnoestimine.

56 jaepieh NSR lea tjarke gymhpeme reaktaj, eatnemen j'ih reaktan 'vteste saemien 'rrodh j'ijtse laakan. Dejnje j'ærhkebe. Datne seamma j'ijnje saemien mejtje saemien jielede gaptine j'ih v'eline jealah, jallh v'åregelaakan aktem gieles simmh maam maaje lih sijhteme maetiedh. Datne ed'tjeh govlesovvedh.

Guvvie / foto: Johtti Productions / Ánne Kátjá Gaup

Manne geerjene jiene jienebh meatan saemien demokratiesne j'ih j'ijtjemse Saemiedigkien veeljemel'åhkose tjaelieh. Daan jaapetje saemiedigkieveeljje lea otnjegeveeljje. Veeljeme gaskem dah gieles sijhtieh gaajhki saemiej reaktah n'ænnoestidh j'ih dah gieles sijhtieh Saemiedigkiem heajjoedidh.

Gosse m'innh jienesth dellie veeljh magkeres b'atijem aejkiem datne j'ijtsadth j'ih b'atijen boelv'ide vaajtelh.

Buerie veeljeme!
– Silje Karine Muotka,
NSR:n presidentekandidaate

Kjære sametingsvelger,

Nå er det sametingsvalg og hver eneste stemme er viktig. Din stemme skal høres når NSR driver politikk på Sametinget. For vi vet at det samiske fellesskapet ikke er én røst, men mange. Og alle skal ha en plass og en fremtid i det samiske samfunnet, uavhengig av din bakgrunn.

Vi går til valg på å bygge språk- og kulturtilbud for alle samer. Vi trenger flere språksentre, flere samiske hus og flere duodjikers. Og behovet er spesielt stort i fornorskede områder. Samer kan ikke reparere skadene etter fornorskningen alene. Vi må få hele samfunnet med oss.

NSR gjør det mange snakker om: Vi har gjennomført gratis samiske barnehageplasser. Vi bygger framtid gjennom tilbakeflyttingsplanen vår for å skape levende lokalsamfunn, arbeidsplasser og infrastruktur som gjør det mulig å vende hjem, eller å bli.

NSR kjemper for rettighetene til alle samer. Vi står opp for retten til å fiske i fjorden der våre besteforeldre fisket. Vi står opp for retten til at alle samiske barn skal få samiskundervisning. Der andre føyer seg, gir ikke vi oss når staten overstyrer Nord-Norge med Melkøya-vedtak.

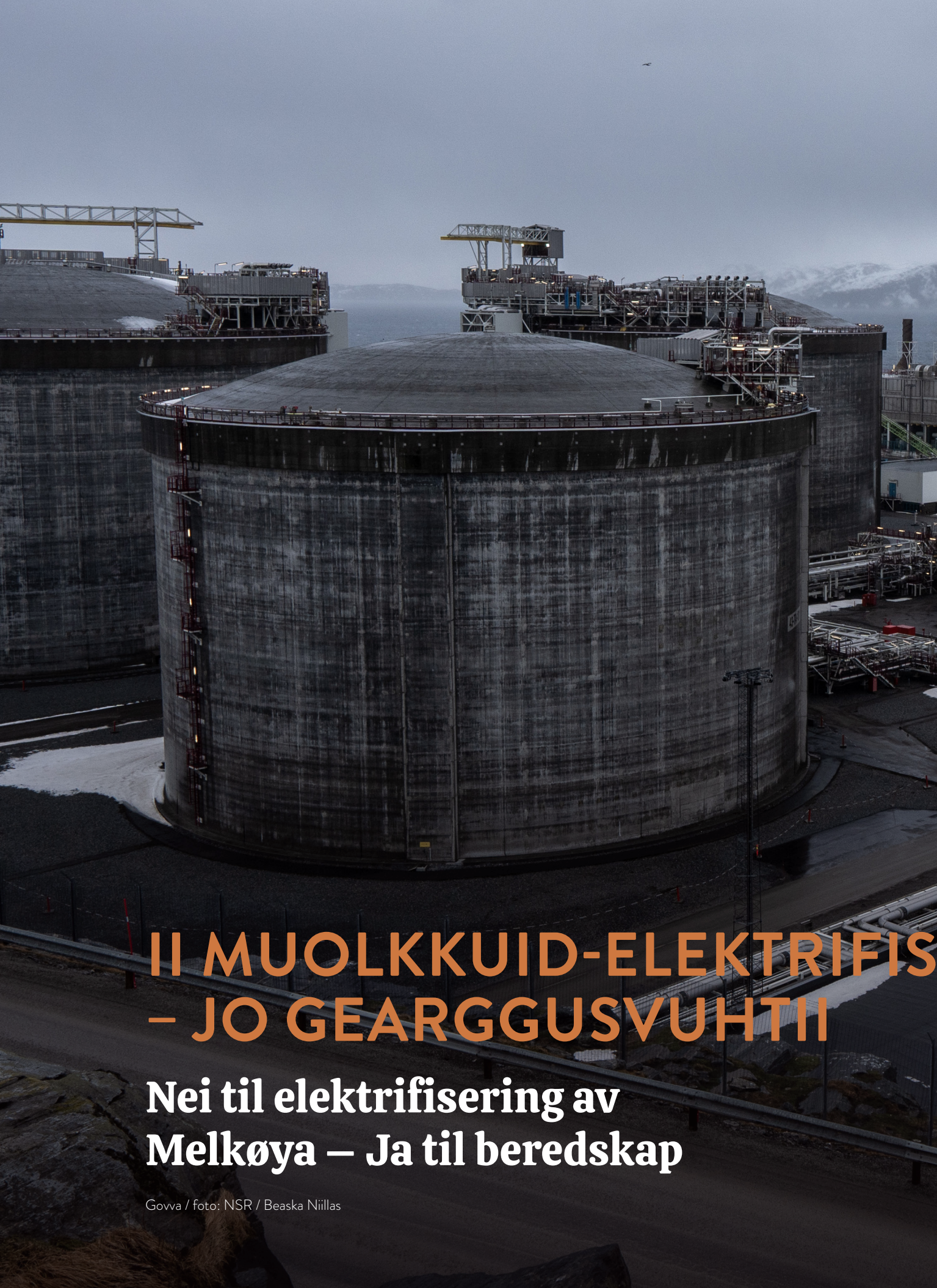
I 56 år har NSR stått på barrikadene for rettferdighet, for naturen, og for retten til å være samisk på sin egen måte. Det fortsetter vi med. Du er like samisk om du lever ditt samiske liv med kofte og joik, eller med forsiktig hvisken av et språk du så gjerne skulle kunne. Du skal bli hørt.

Jeg er glad for at flere og flere tar del i det samiske demokratiet ved å melde seg inn i Sametingets valgmanntall. Årets sametingsvalg er et retningsvalg. Det er et valg mellom de som vil styrke alle samers rettigheter og de som vil svekke Sametinget.

Når du går til stemmelokalet så velger du hvilken fremtid du ønsker for deg selv og for kommende generasjoner.

Godt valg!
– **Silje Karine Muotka,**
NSRs presidentkandidat

II MUOLKKUID-ELEKTRIFIS – JO GEARGGUSVUHTII

**Nei til elektrifisering av
Melkøya – Ja til beredskap**

Govva / foto: NSR / Beaska Niillas

EREN

Finnmárkkus čavgá dál bieggá, go plánejuvvojit luonddubilideamit mat leat stuorát go goassige ovdal. Olles Davvi-Norgga álbmoga oaivila vuostá lea ráđdehus mearridan elektrifiseret gássabuvttadeami Muolkkuin. Olbmot leat elektrifiserema vuostá, go dat ballet ahte dat sihke njammá buot elfámu mii leš guovllus, go lokte elfápmohattiid ja go duoddariidda ja váriide devdet bieggaturbiinnaid.

– Sámediggeráddi válljii áššáskuhttit stáhta go ráddehus mearridii elektrifiseret. Go dat mearrádus ii leat váikkuhusguorahallojuvvon ja eai ge leamaš konsultašuvnnat Sámedikkiin, dadjá sámediggepresideanta Silje Karine Muotka.

Riektevuogádatbálggis orro dál báhcán okta dain áidna vejolašvuodain bissehit elektrifiserema. Sámedikkis lea NSR áidna dáhkáduš ahte álggahuvvon riekteproseassa ii bissehuvvo.

– Sii geat vuostálastet min dán áššis čiehkádit ráddehusa mearrádusa duohkái. Mii leat áidna molssaeaktu dain válggain geat dáhtut buot reaidduid geahččalit, bissehan dihtii dán. NSR lea álbmoga beali, ja mii eat vuollán, dadjá Muotka.

Sámedikkis lea NSR áidna dáhkáduš ahte álggahuvvon riekteproseassa ii bissehuvvo.

NSR lea starga vuostefápmu goarideaddji industriija-áigumušaide sámi guovlluin.

– Mis leat čielga plánat bargosajiid háhkamii, muhto mii eat dohkket ovdáneami mii bilida iežamet boahtteáiggi. Go deaivvadit politihkain mii doahttala bilideaddji industriija dárbbuid ovdal eará dárbbuid, de lea min bargu dáistalit sihke luonddu ja álbmoga beali, mitala Paul Bendikk Jåma, vuosttaševttohas Lulli-Sámi válgabiirres.

Govat / foto: NSR / Runar Myrnes Balto & Anne Henriette Nilut

I Finnmark blåser det opp til storm, med planlagte naturødeleggelser av historiske proporsjoner. Mot den nordnorske befolkningens vilje vedtok regjeringen å elektrifisere gassanlegget på Melkøya i Hammerfest. Folk er imot elektrifiseringa av anlegget fordi de frykter at det vil suge til seg det som er av strøm i landsdelen, og føre til høyere strømpriser og at vidder og fjell teppelegges med vindkraftverk

– Sametingsrådet valgte å gå til sak mot staten sitt vedtak om elektrifisering av Melkøya. Det er fordi vedtaket ikke er konsekvensutredet, og det har ikke vært konsultasjoner med Sametinget, sier sametingspresident Silje Karine Muotka.

Søksmålets gang gjennom rettsvesenet står igjen som en av få muligheter til å få stoppet vedtaket. På Sametinget er NSR den eneste garantisten for at rettsprosessen ikke blir stoppet.

– Våre motstandere gjemmer seg bak Regjeringens vedtak i denne saken. Vi er det eneste alternativet i valget som vil kjempe imot med alle tilgjengelige midler. NSR står på befolkningens side, og vi vil ikke gi oss, sier Muotka.

På Sametinget er NSR den eneste garantisten for at rettsprosessen ikke blir stoppet.

NSR er en stabil motkraft til hensynsløs industriutvikling i samiske områder.

– Vi har tydelige planer for utvikling av arbeidsplasser, men aksepterer ikke en utvikling der vi ødelegger for vår egen fremtid. I møte med en politikk der hensynet til ødeleggende industri kommer foran andre hensyn, er det vår jobb å stå opp for både natur og folk, forteller Paul Bendikk Jåma, som er førstekandidat i sørsamisk valgkrets.

>> Jåma, gudes lea duogáš sihke suodjalusas, politiijas ja dearvvašvuodasuorggis, oaidná sámepolitiikka geargusvuodageahčastagain.

– Olles Norgga geargusvuoda dáfus de ii leat jierpmálaš vuodjit politiikka mii goarida sámi ealáhusaid. Dat buvttadit biepmu ja dain lea gelbbolašvuotta mat leat áibbas dehálačča jus šaddá heahtedilli. Mii dáhtut NSR:s geahččalit sihkarastit ahte mii atnot dehálaš oassin ollislaš-geargusvuodas, dadjá Jåma.

Presideantaevttotahas Muotka oaivvilda ahte válggat Čakčamánu 8. beaivvi šaddet mearrideaddjin:

– Jienas NSR jus dáhtut Sámedikki mii ain váldá sámiid vuoigatvuodaid, suvdinnávccalaš ávkkástallama luondduin ja geargusvuoda duodas. Mii áicat ahte min vuostálastit eanet ja eanet loktejit industriija dárbbuid ovddabeallai iežamet. Danne lea dát váлга mii sáhtta mearridit iežamet boahhteáiggi, dadjá Muotka

Olles Norgga geargusvuoda dáfus de ii leat jierpmálaš vuodjit politiikka mii goarida sámi ealáhusaid. Dat buvttadit biepmu ja dain lea gelbbolašvuotta mat leat áibbas dehálačča jus šaddá heahtedilli.

Paul Bendikk Jåma

Gova / foto: NSR / Anne Henriette Nilut

Silje Karine Muotka & Paul Bendikk Jåma

Gowva / foto: NSR / Anne Henriette Nilut

>> Jåma, som har bakgrunn fra både militæroperasjoner, politi og helsevesen, ser den overordnede samepolitikken i et beredskapsperspektiv.

– For Norges helhetlige beredskap vil det være uklokt å føre en politikk som går ut over de samiske næringene. Disse næringene produserer mat og innehar kunnskaper som blir helt sentrale i potensielle krisesituasjoner. Vi i NSR vil gjøre det vi kan for å sikre at de blir sett på som en del av totalberedskapen, sier Jåma.

Presidentkandidat Muotka mener valget 8. september blir et skjebnevalg:

– Stem NSR om du ønsker et Sameting som fortsatt tar samenes rettigheter, bærekraftig naturbruk og beredskap på alvor. Vi ser at våre motstandere i større og større grad går industriens ærend. Derfor er dette et skjebnevalg for fremtidens samepolitikk, sier Muotka.

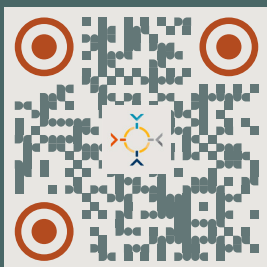
For Norges helhetlige beredskap vil det være uklokt å føre en politikk som går ut over de samiske næringene. Disse næringene produserer mat og innehar kunnskaper som blir helt sentrale i potensielle krisesituasjoner.

NÁ JIENASTAT ÁVJOVÁRIS / SLIK STEMME DU I ÁVJOVÁRRI VALGKRETS

Leat álbmotregistrerejuvvon Ávjovári válgabiires.

Ávjováris sáhttet buohkat jienastit iežaset suohkanis válgabeaivvi čakčamánu 8. Beaivvi. Muhto jus válgabeaivvi it leat suohkanis gosa leat álbmotregistrerejuvvon, de fertet ovddalgihit jienastit odal čakčamánu 5. beaivvi. Loga eanet **nsr.no/sme/valggat-2025** siiddus dahje scanne dán QR-koda.

Du er folkeregistrert i Ávjovárri valgkrets. I Ávjovárri kan alle stemme på valgdagen 8. september i sin hjemkommune, men dersom du ikke befinner deg i kommunen du er folkeregistrert i på valgdagen må du forhåndsstemme innen 5. september. Les mer på **nsr.no/valg-2025** eller scann QR-koden nedenfor.

ÁVJOVÁRI VÁLGABIIRE / ÁVJOVÁRRI VALGKRETS

Sáhttá jienastit válgabeaivi /
Kan stemme på valgdagen:

Kárášjohka / Karasjok
Guovdageaidnu / Kautokeino
Porsángu / Porsanger

Ferte jienastit ovdalgihtii /
Må forhåndsstemme:

Sii geat eai leat ruovttus válgabeaivi
čakčamánu 8. beaivi fertejit ovdal-
gihtii jienastit gaskkal borgemánu 11.
beaivi ja čakčamánu 5. beaivi.

De som ikke er i hjemkommunen
på valgdagen 8. september må
forhåndsstemme mellom 11. august
og 5. september.

ÁVJOVÁRI VÁLGABIIRE ÁVJOVÁRRI VALGKRETS

Evttohasat / Kandidater

Govva / foto: ??

1. Maren Benedicte Nystad Storslett (1996) – Guovdageaidnu/Kautokeino

Maren Benedicte lea Guovdageainnu eret, ja gullevašvuohta Ráisii ja Kárášjohkii. Sus lea jodiheapmi, innovašuvdna ja márkan oahppu, ja lea maŋemus jagiid bargan Sámi Filbma-instituhtas. Dal lea son oassin Sámediggerádis. Marenii lea dehálaš ahte Sámedikkis lea čielga jietna mii ovddida sápmelaččaid vuoigatvuodaid, giela, kultuvrra, birgejumi ja árvvuid.

Maren Benedicte er fra Guovdageaidnu, med tilhørighet til Reisa og Kárášjohka. Hun er utdannet innen ledelse, innovasjon og marked, og har de siste årene jobbet på Samisk Film-institutt. Hun er i dag en del av Sametingsrådet. Maren er opptatt at Sametinget skal ha en tydelig stemme for samers rettigheter, samisk språk, kultur, næringer og verdier.

Govat / foto: Oliver Ivanowitz

2. Nils Mikkel M. Somby (1965) – Kárášjohka/Karasjok

Nils Mikkel lea boazodoalli mas viiddis ánggiruššan. Sus lea guhkesáigge vásáhus earret eará Kárášjoga johttisámiid searvvis, Boazodoallostivrras, ja orohat- ja guovllustivrrain. Son háliida sihkkarastit iežamet vejolašvuodaid ávkkástallat mehciin, sihke vuoddoealáhusaid ja meahccásteami bokte, ja son berošta ovttasbarggus.

Nils Mikkel er reindriftsutøver med et stort engasjement. Han har lang erfaring fra blant annet Kárášjoga johttisámiid searvi, Reindriftsstyre, og distrikts- og områdestyrer. Han vil sikre vår mulighet til å nyttiggjøre oss av naturen gjennom primærnæringene og meahccásteapmi, og er opptatt av samarbeid.

5. Elle Márgget Nystad (1999) – Kárášjohka/Karasjok

6. Nils Johan Nango (1957) – Máze/Masi

7. Mariann Josefsen (1990) – Porsángu/Porsanger

8. Isak Johannes Johnsen Joks (1997) – Kárášjohka/Karasjok

9. Ragnhild Eliassen (1981) – Porsángu/Porsanger

10. Nils Mathis M. Sara (1957) – Máze/Masi

11. Sunna Svendsen (2005) – Kárášjohka/Karasjok

12. Ole Heandarát Magga (1947) – Guovdageaidnu/Kautokeino

3. Andreas Vangseng Becken (1987) – Porsángu/Porsanger

Andreas ássá Leavnnjas ja sus lea guhkesáiggi vásáhus NSR:s. Dál bargá suodjalusas. Sutnje lea dehálaš suodjalit Sámi guovlluid lassáneami sisabahkkemiin, nannet psyhkalaš dearvvaš-vuodafálaldaga sámi servodagas ja sihkkarastit sámi gielaide boahteáiggi. Son lea dorvvolaš välljeupmi sámi gielaide, kultuvrii, eamiálbmogiid vuoigatvuodaide, gearggusvuhtii ja suvdinnávccalašvuhtii davvin.

Andreas er bosatt i Lakselv, og har lang erfaring i NSR. Han jobber i Forsvaret. For han er det viktig å beskytte våre nærområder og Sápmi mot økende arealinngrep, styrke psykisk helse i samiske samfunn og sikre framtiden for samisk språk. Han er et trygt valg for samiske språk og kulturer, urfolksrett, beredskap og bærekraft i nord.

Govva / foto: NSR / Beaska Niillas

4. Elle Rávdná Nökkäljärvi (2000) – Guovdageaidnu/Kautokeino

Elle Rávdná lea eret sihke Guovdageainnus ja Leammis. Son lohka duoji Anáris ja jodiha Sámedikki Nuoraidpolitihkalaš lávdegotti ja lea NSR-N nubbijodiheaddji. Son lokte nuorra sámiid beroštumiid ja dáhttu várjalit eatnamiid ja čáziid sisabahkkemiin. Son háliida sihkkarastit boahtevaš buolvvaide vejolašvuoda giela, árbevieruid ja servodatovddasvástádusa doalvut boahteáigái.

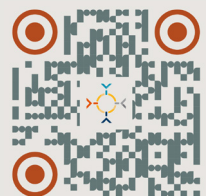
Elle Rávdná kommer fra Guovdageaidnu og Leammi på finsk side. Hun studerer duodji i Anár/Inari og er leder for Sametingets ungdomspolitiske utvalg og nestleder i NSR Nuorat. Hun løfter unges stemmer og vil bevare våre landområder mot inngrep. Det handler om å sikre at fremtidige generasjoner kan føre språk, tradisjoner og samfunnsansvar videre.

BÁIKKÁLAŠ VÁLGAPROGRÁMMA ÁVJOVÁRIS

NSR áigu Ávjovári válgabiires bargat

- Nannet Ávjovári sáji Sámedikkis ja Sámedikki válddi ja rájástarstildeaddji ovttasbarggu
- Vuoruhit ealáhusaid ja bargosajiid main lea vuoddu sámegielas, kultuvrras ja árvvuin ja sihkkarastit buriid rámmaeavttuid ja ovdánahttinvejolašvuodaid vuoddoealáhusaide
- Nannet sámi kulturásahusaid, museaid, lágádusaid, ja deaivadanbáikkiid Ávjováris, ásahtit dokumentašuvdna-guovddáša ja sámi dáiddárresideanssa Mázi ja ođđa vistti sámi dáiddamuseai Kárášjohkii
- Bissehit Muolkkuid elektrifiserema ja sisabahkkemiid Finnmárkkus bealušstandihti sámiid vuoigatvuodaid, ja dálkkádatpolitihka mii sihkkarastá sámi kultuvrra ja eamiálbmotmáhtu
- Sámiid vuoigatvuodát eatnamiidda, čáziide ja luonddu-riggodagaide galget dohkkehuvvot. Dáikko bokte nannet siiddavuogádaga ja heivehit njuolggadusaid boazodoalu dárbbuide, dáloniid vuoigatvuodaid meahcásteapmái ja nannet unnimus fatnasiid, ja sihkkarastit sámiid kollektiivvalaš guolástanvuoigatvuodát dohkkehuvojit
- ovdánahttit báikkálaš biebmobuvttadeami ja resursa-ávkkástallama ja doarjut fágaskuvlla ásaheami báikkálaš biebmobuvttadeamis ja sámi ealáhusain
- Nannet sámi giellaguovddášiid ja sihkkarastit buriid kultur- ja valástallanfálaldagaid mánáide ja nuoraide
- Sihkkarastit Sámi Klinihka ekonomalaš iešmearrideami, nannet psyhkalaš dearvvašvuodabálvalusaid, ja fuolahit sámi boarrásiidda ovttaárvosaš fálaldagaid ja bálvalusaid mat leat heivehuvvon sámegilli ja kultuvrii.
- Eastadit veahkaváldima ja illasteami, nannet stáhta mánáidviesu Kárášjogas ja ásahtit heahtedilleguovddáša Ávjováris
- Rekrutteret sámi mánáidgárdebargiid ja oahpaheddjiid, ja bargat buriid báiká- ja bargoeavttuid ovddas. Sihkkarastit alla dási sámegieloahpahusas ja oahppaneavvuin, ja nannet sámi mánáid ja nuoraid oahppo- ja fuolahusvuoigatvuodaid, ja sihkkarastit Sámi Allaskuvlla ovdánavvejolašvuodaid
- buriid ortnegiid rávisolbmuid geat ohppet sámegiela ja buori rávesolbmuid oahpahusa ja vejolašvuodaid joatkka- ja lasseohppui
- Báikkálaš hálldašeami mohtorjohtolagas mii váldá vuhtii luonddu ja sámi resursageavaheami, suodjalit sámi vuoigatvuodaguddiid, ealáhusaid ja eatnamiid arealaáššiin ja plánaproseassain ja doarjut opmodat- ja hálldašanriekteproseassaid Ávjováris
- Hukset luohhtevašvuoda ja verddevuoda, ja gozihit ahte eiseválddit čuovvulit duohtavuoda- ja soabahan-kommišuvnna raporta

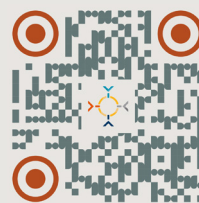
Loga olles min
válgaprográmma
NSR:a neahttasiidduin:
nsr.no

Les hele vårt valgprogram på NSRs nettsider:

nsr.no

LOKALT VALGPROGRAM FOR ÁVJOVÁRRI VALGKRETS

NSR i Ávjovárri valgkrets vil arbeide for

- sikre Ávjovárri en sterk stemme på Sametinget og styrke Sametingets myndighet og det allsamiske samarbeidet
- prioritere næringer og nye arbeidsplasser basert på samisk språk, kultur og verdier og sikre gode rammebetingelser og utviklingsmuligheter for primærnæringene
- styrke samiske kulturinstitusjoner, museer, forlag og møteplasser i Ávjovárri. Realisere dokumentasjons-senteret og et samisk kunstnerresidens i Máze, og nytt bygg for samisk kunstmuseum i Kárášjohka
- stanse elektrifiseringen av Melkøya og ødeleggende naturinngrep i Finnmark for å verne om samers rettigheter og naturgrunnlaget for samisk kultur, og ha klimatiltak som ivaretar samisk naturgrunnlag og urfolkskunnskap
- at samers rett til land, vann og naturressurser skal anerkjennes. Styrke siidasystemet og tilpasse regelverk til samisk reindrift, fastboende samers rett til jakt, høsting og ferdsel i egne områder og styrke de minste flåtene, og sikre samiske kollektive historiske fiskerettigheter i lovverket
- utvikle lokal matproduksjon og ressursutnyttelse, og støtte etablering av en fagskole innen feltet
- Styrke de samiske språksentrene og sikre gode kultur- og idrettstilbud for barn og unge
- sikre Sami Klinihka økonomisk sikkerhet og selvstendighet. Styrke psykiske helsetilbud, sikre samiske eldre et likeverdig tilbud med tjenester tilpasset samisk språk og kultur
- forebygge vold og overgrep, styrke Statens barnehus i Kárášjohka og etablere krisesenter i Ávjovárri
- Rekruttere flere samiske barnehageansatte og lærere, og jobbe for gode lønns- og arbeidsvilkår. Sikre høy kvalitet på samisk undervisning og gode læremidler, og styrke retten til samisk barnehagetilbud, og sikre Sámi Allaskuvla utviklingsmuligheter
- sikre gode ordninger for voksne som lærer samisk, og ha voksenopplæring og muligheter for videre- og etterutdanning
- ha lokal forvaltning av motorferdsel, som tar hensyn til natur og samisk ressursbruk og sikre samiske rettighets-havere, næringer og naturen i arealsaker og planprosesser, samt gi støtte til eiendoms- og forvaltningsrettsprosessene i Ávjovárri
- bygge opp tillit og verddevuohta, og påse at myndighetene følger opp Sannhets- og forsoningskommisjonens rapport

DON GALGGAT OAŽŽUT OLLISLAŠ ČUOVVOLEAMI

– Dáppe Hámmerfeasttas ii leat sámi skuvlahje mánáidgárdefálaldat, ja mis váilu sámi deaivvadanbáiki. Dát lea hehttehussan go galgat máhcahit iežamet sámi identitehta ja kultuvrra, dadjá Hanne Marion Gaup, guhte lea goalmmmátevttahas Davveguovllu válgabiirres.

Hanne Marion Gaup

Hámmerfeasta ii leat áidna báiki mas dákkár hástalusat. Dáruiduhttinpolitihkka lea mielddisbuktán ahte olu sámiin, sihke davvin ja lullin, váilu sámi fálaldat iežaset guovlluin. Dát leat muhtun bealit mat fertejit divvojuvvot manjá dáruiduhttima.

Amalie Hansen Kristiansen Raste lea Sálliris eret, 22 jahkásaš, ja goalmmmátevttahas Gáisi válgabiirres. Son lea oassin odda buolvvas mii váldá ruovttoluotta iežas mearrasámi rámisvuoda.

– Mus lea buolli ánggiruššan ahte mearrasámi nuoraide geat leat lávkemin sámi servodahkii, gávdno fátmmas-teaddji biras mii doarju sin čuođi proseantta. Mun searvvan válggaide NSR ovddas go mii háliidit ahte buohkat geat dáhttot váldit ruovttoluotta giela dahje kultuvrra galget oažžut ollislaš doarjaga, dadjá Raste.

**Mun searvvan válggaide
NSR ovddas go mii háliidit
ahte buohkat geat dáhttot
váldit ruovttoluotta giela
dahje kultuvrra galget
oažžut ollislaš doarjaga**

Govva / foto: Piera Heaika Muotka

Govva / foto: NSR / Anne Henriette Nilut

Du skal få full oppbacking

– Her i Hammerfest har vi verken samisk tilbud i skole eller barnehage, og vi mangler en egen møteplass. Det er et hinder når vi skal ta tilbake den samiske identiteten og kulturen, sier Hanne Marion Gaup som er tredjekandidat i Nordre valgkrets.

Hammerfest er ikke alene om dette. Fornorskningspolitikken har ført til at veldig mange samer fra nord til sør ikke har noen tilbud i sine lokalsamfunn. Dette er noe av det som må «repareres» etter fornorskskninga.

Amalie Hansen Kristiansen Raste fra Kvaløya i Tromsø er 22 år og tredjekandidat i Gáisi valgkrets. Hun er en del av en ny generasjon ungdommer som tar tilbake den sjøsamiske stoltheten sin.

– Jeg brenner for at sjøsamiske ungdommer som er på vei inn i det samiske samfunnet, skal ha et inkluderende miljø å gå til som støtter dem hundre prosent. Jeg stiller til valg for NSR fordi vi vil at alle som vil ta tilbake identiteten, språket eller kulturen sin skal få oppbacking, sier Raste.

Amalie Hansen Kristiansen Raste

Govva / foto:
Oliver Ivanowitz

Jeg stiller til valg for NSR fordi vi vil at alle som vil ta tilbake identiteten, språket eller kulturen sin skal få oppbacking

Sámediggi galgá fuolahit ahte šaddet eanet deaivvadanbáikkit, giellaguovddážat ja kulturásahusat dáruiduvvan guovlluide.

» NSR oaivvilda ahte Sámediggi galgá váldit iežas ovdasvástádusa. Danne mii leat ráhkadišgoahtán báikkálaš plánaid buot válgabiiirriide. Sámediggi galgá fuolahit ahte šaddet eanet deaivvadanbáikkit, giellaguovddážat ja kulturásahusat dáruiduvvan guovlluide. Muhto eiseváldiin lea ankke dehálaš čoavdda.

– Sámit fertejit beassat cegget gáibádusaid sihke stáhtii ja gielddaide mas ášset. Unnimusat gal ferte fuolahuvvot vejolašvuohta beassat sámi mánáidgárdái ja oažžut sámegieloahpahusa skuvllas. Sámegieloahpahus gal lea vel láhkageatnegahttojuvvon, ja lea áddemeahttun ahte olu mánáin ii leat dát fáladat, dadjá Hanne Marion Gaup ángirit.

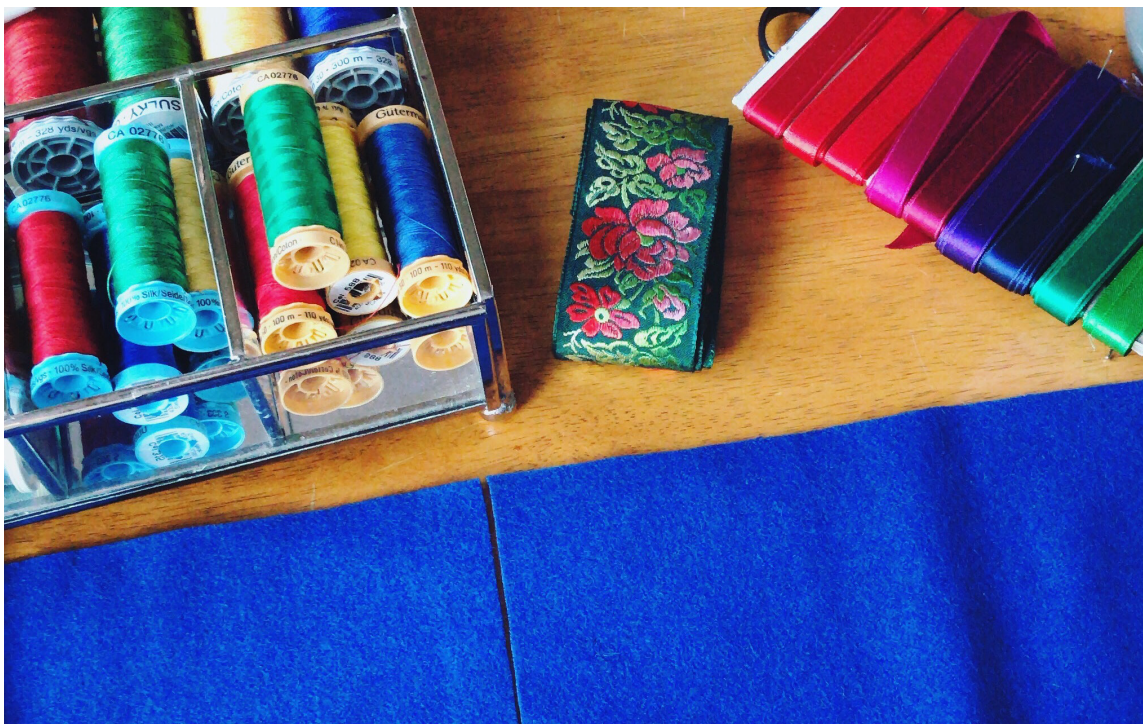
Ruovttus Hámmerfeasttas gal lea Gaup ieš dohppen divodanbarggu. Rávisolmmožin oahpai gávttiid goarrut.

Dál niegada deaivvadanbáikkis mii livččii sihke giella- ja kulturarena, ja vel duodjebáikkis gos sápmelaččat sáhttet deaivvadit ja goarrut ovttas.

– Dát lea niehku man jáhkán sáhttá duohtandahkkojuvvot NSR politihkain. NSR:as lea guhkes historjá dákár vejolašvuođaid ráhkadit, ja dál mii háliidit maiddá Hámmerfestii dan oažžut áigái, ja maiddá eará báikkiide main váilu dákár fáladat, son muitala.

Olahan dihtii dán de dáhttu NSR ovttasbargat vel lagabui gielddaiguin, fylkkaiguin ja báikkálaš servviin.

– Sámediggi ii sáhte okto jodihit báikkálaš ásahusaid. Muhto ovttas de sáhttit olahit hui olu, loahpaha Amalie Hansen Kristiansen Raste.

Govva / foto: Sandra Májá West

Govva / foto: Sandra Márjá West

Sametinget skal bidra til at det blir laget flere møteplasser, språksentre og kulturinstitusjoner i fornorskede områder.

» **NSR mener at Sametinget skal ta sitt ansvar.** Derfor har vi startet med å lage lokale planer for alle valgkretser. Sametinget skal bidra til at det blir laget flere møteplasser, språksentre og kulturinstitusjoner i fornorskede områder. En viktig nøkkel ligger likevel hos myndighetene.

– Samer må kunne stille krav til både staten og kommunen de bor i. Et minstekrav må være at de samiske barna får muligheten til å gå i samisk barnehage, og få samiskundervisning på skolen. Det siste er lovpålagt, og det er helt utrolig at mange barn ennå ikke får den muligheten, sier en engasjert Hanne Marion Gaup.

Hjemme i Hammerfest har Gaup selv tatt reparasjonsarbeidet i sine egne hender. Bokstavelig talt. I godt voksen alder lærte hun seg å sy kofter. Nå drømmer hun om en møteplass i hjembyen som både er en språk- og kulturarena, og ikke minst et duodjiverksted der samer kan møtes og sy sammen.

– **Det er en drøm som jeg tror kan bli virkelighet** med NSR sin politikk. NSR har lang historie med å skape sånne muligheter, og nå vil vi også få det til i Hammerfest og andre steder som mangler tilbud, forteller hun.

For å få dette til, ønsker NSR å inngå tettere samarbeid med kommuner, fylker og lokale lag og foreninger.

– Sametinget kan ikke drive lokale institusjoner alene. Men i samarbeid kan vi få til enormt mye, forteller Amalie Hansen Kristiansen Raste avslutningsvis.

RITTUS LEA HEAHTTI – DÁL DÁRBBAŠUVVO OĐĐA GUOLÁSTUS- POLITIHKKA

Rittus lea heahtti. Mearrasámi guovlluin šaddet gearjjidit go stáhta guolástuspolitihkka lea geigen eriid stuorrakapitalii. NSR:ii lea diehttelas ášši ahte guolli gullá álbmogii mii dáppe ássá.

Jon Christer Mudenia

– Mearrasápmelaččaid ja riddoálbmoga bivdovuogatvuodat fertejit nannejuvvot lága bokte. Dát šaddá min boahhte stuorra vuogatvuodagižžu, dadjá Jon-Christer Mudenia, 1. evttohas Nuortaguovllu válgabiirres.

Riggodagat mat bohtet guolástusain galggašii baicca ovdánahttit ja nannet riddoguovlluid, iige deavdit millárdearaid lupmaid.

Otná guolástuspolitihkas leat vudolaš boasttuvuodat.

Eanet ja eanet oamastus bivdovuogatvuodaide leat dadistaga čohkkejuvvon unnit ja unnit olbmuide. Feasto- nuohhte bivdit ožžo oktii áiggis nuvtá eriid, go galgá buktit sállasa gáddái báikkálaččat. Dál eai šat dárbbas dan dahkat, ja sii leat ožžon eriid agibeavái. Boadus lea ahte guolleostit ja guollereidenfabrihkat báhcet guorosgiedaid. Bargosajit jávkjet ja báikegottit goariduvvojit.

– Vearrámus lea ahte stáhta dán dahká rabasčalmmiid.

Riggodagat mat bohtet guolástusain galggašii baicca ovdánahttit ja nannet riddoguovlluid, iige deavdit millárdearaid lupmaid. Mii diehtit ahte ođđa guolástuspolitihkka sáhtta viehka olu bargosajiid buktit Sápmái, ja danne mii dáhttut dán divvut, dadjá Mudenia.

Govva / foto: Sandra Márjá West

Govva / foto:
Oliver Ivanowitz

Kysten er i krise – nå trengs en ny fiskeripolitikk

Govva / foto: NSR / Anne Henriette Nilut

Kysten er i krise. Sjøsamiske områder står med lua i handa fordi statens fiskeripolitikk har gitt kvotene til storkapitalen. For NSR er det en selvfølge at fisken tilhører folket som bor her.

– Sjøsamene og kystbefolkningens rett til fisket må bli anerkjent gjennom loven. Dette blir den neste store samiske rettighetskampen, sier Jon-Christer Mudenia som er 1. kandidat i Østre valgkrets.

Verdiene som fiskeriet produserer bør heller være med på å utvikle og styrke kystsamfunnet, og ikke sponse enkeltmilliardærer.

Dagens fiskeripolitikk er preget av grunnleggende feil. Eierskap til fiskeressursene har i økende grad blitt samlet på få hender. Trålerne fikk i sin tid kvoter gratis mot at de skulle levere fisken lokalt. Nå trenger de ikke levere lenger, men har fått beholde kvotene for alltid. Resultatet er at fiskemottak og filetfabrikker står uten råvarer. Arbeidsplasser forsvinner og lokalsamfunn svekkes.

– **Det verste er at staten gjør dette med åpne øyne.** Verdiene som fiskeriet produserer bør heller være med på å utvikle og styrke kystsamfunnet, og ikke sponse enkeltmilliardærer. Vi vet at en ny fiskeripolitikk kan gi veldig mange arbeidsplasser i Sápmi, og derfor kjemper vi for det, sier Mudenia.

» NSR lea manjmuš njeallje jagi dorjon 73 bivdofanas-oastimiid ja mánggaid kájjaid.

– Dát lea mearrasámi politihkka mas stuorra mearkkašupmi. Sámedikki doarjja fuolaha ahte nuorra bivdit besset alcceseaset háhkat fatnasa ja álgit bivdit, ja dás lea stuorra mearkkašupmi mearrasámi báikegottiide, dadjá Andreas Vangseng Becken, 3. evttohas Ávjovári válgabiirres.

Sámedikki doarjja lea ovdamearka mo sáhtta buori mearrasámi politihka dahkat, muhto leat ain hirmat stuorra dárbbut. Danne gáibida NSR ja earát ge, ahte earit galget máhcahuvvot feastonuohttefatnasiiguin báikkálaš guolásteddjiiide, ja ahte guolleoastinbáikkat ja fuolahankájjat fas huksejuvvojit sámi guovlluide

– Dát lea áidna vuohki mo guolásteaddjit sáhttet beassat báikkálaččat vuovdit sállasiid, ja mo riggodagat báhčet mearrasámi guovlluide, dadjá Vangseng Becken.

NSR ja Sámediggi čujuha maid dasa ahte dát lea eanet go ekonomija. Dás lea sáhka vuoigatvuhtii iežas kultuvrii, gillii ja ealáhussii.

– **Mii leat dál divvunproseassas manjá dáruiduhttin-politihka.** Jus mearrasápmelaččaid bivdovuoigatvuodát eai doahttaluvvo, de lea váttis makkárge albma seana-deami birra hállat, dadjá Mudenia loahpas.

Andreas Vangseng Becken

Govva / foto: Oliver Ivanowitz

» Det NSR-styrte Sametinget har siden sist valg gitt støtte til 73 båter og flere kaianlegg.

– Dette er sjøsamisk politikk som har stor betydning. Støtten fra Sametinget sørger for at unge fiskere kan skaffe seg sin første båt og starte opp i fiskeriene, noe som har mye å si for sjøsamiske lokalsamfunn, sier Andreas Vangseng Becken, 3. kandidat i Ávjovári valgkrets.

Støtten fra Sametinget viser hva sjøsamisk politikk i praksis kan bety, men behovet er langt større. Derfor krever NSR og flere andre nå at kvoter overføres fra trålere til kystfiskere, og at fiskemottak og servicestasjoner i samiske områder bygges opp igjen.

– Bare sånn kan fiskerne få levert fangsten sin lokalt, og verdiskapningen bli værende i sjøsamiske samfunn, sier Vangseng Becken.

NSR og Sametinget peker også på at dette handler om mer enn økonomi. Det handler om retten til kultur, språk og næring.

– **Vi står midt i en reparasjonsprosess etter forrnkningspolitikken.** Hvis ikke sjøsamenes rett til fisken anerkjennes, er det vanskelig å se for seg reell forsoning, sier Mudenia avslutningsvis.

**“ Jus mearrasápmelaččaid
bivdovuoigatvuodát eai doahtta-
luvvo, de lea váttis makkárge
albma seanadeami birra hállat**

**“ Hvis ikke sjøsamenes rett til
fisken anerkjennes, er det vanske-
lig å se for seg reell forsoning**

NUORTAGUOVLLU VÁLGABIIRE / ØSTRE VALGKRETS

1. Jon-Christer Mudenia (1995) – Gárdak/Tana
2. Jovna Vars Smuk (1983) – Vuonnabahta/Varangerbotn
3. Venke Tørmænen (1956) – Paaččjokk/Báhčeveaijohka/Pasvik
4. Synne Mathisen Ratikainen (2000) – Čáhcesuolu/Vadsø
5. Finn-Arne Bieski-Selfors (1955) – Lálloš/Tana
6. Leif Pedersen (1969) – Davvesiida/Lebesby
7. Telma Samuelson (1988) – Deatnu/Tana
8. Birgit Wøhni Risan (1992) – Kuõbžžjäuurr/Guovžajávri/Bjørnevatn
9. Anette H. Länsman (1988) – Unjárga/Nesseby
10. Per Anders Store (1987) – Máttá-Várjjat/Sør-Varanger

ÁVJOVÁRI VÁLGABIIRE / ÁVJOVÁRRI VALGKRETS

1. Maren Benedicte Nystad Storslett (1996) – Guovdageaidnu/Kautokeino
2. Nils Mikkel M. Somby (1965) – Kárášjohka/Karasjok
3. Andreas Vangseng Becken (1987) – Porsángu/Porsanger
4. Elle Rávdná Näkkäljärvi (2000) – Guovdageaidnu/Kautokeino
5. Elle Márgget Nystad (1999) – Kárášjohka/Karasjok
6. Nils Johan Nango (1957) – Máze/Masi
7. Mariann Josefsen (1990) – Porsángu/Porsanger
8. Isak Johannes Johnsen Joks (1997) – Kárášjohka/Karasjok
9. Ragnhild Eliassen (1981) – Porsángu/Porsanger
10. Nils Mathis M. Sara (1957) – Máze/Masi
11. Sunna Svendsen (2005) – Kárášjohka/Karasjok
12. Ole Heandarát Magga (1947) – Guovdageaidnu/Kautokeino

DAVVEGUOVLLU VÁLGABIIRE / NORDRE VALGKRETS

1. Silje Karine Muotka (1975) – Áltá/Alta
2. Marit Mikkelsdatter Kemi (1978) – Áltá/Alta
3. Hanne Marion Gaup (1954) – Hámmárfeasta/Hammerfest
4. Tor Bjørnar Henriksen (1964) – Áltá/Alta
5. Grethe Julianne Skum (2001) – Áltá/Alta
6. Nils Mikkelsen Utsi (1965) – Áltá/Alta
7. Ragnhild Enoksen (1950) – Návuotna/Kvænangen
8. Audhild Marie Pettersen (1965) – Láhppi/Loppa
9. Marianne Vorren Wilhelmsen (1982) – Áltá/Alta
10. Anders Oxlund Enoksen (1991) – Návuotna/Kvænangen
11. Per Johnny Sara (1977) – Áltá/Alta
12. Arne Jørgensen (1957) – Áltá/Alta

GÁISEGUOVLLU VÁLGABIIRE / GÁISI VALGKRETS

1. Sandra Márjá West (1990) – Romsa/Tromsø
2. Henrik Olsen (1970) – Gáivuotna/Kåfjord
3. Amalie Hansen Kristiansen Raste (2003) – Romsa/Tromsø
4. Beaska Niillas (1982) – Romsa/Tromsø
5. Signe Birkeland Johnsen (2005) – Gáivuotna/Kåfjord
6. Vidar Andersen (1978) – Romsa/Tromsø
7. Camilla Brattland (1980) – Romsa/Tromsø
8. Leif Arild Tore Pedersen (1954) – Sázzá/Senja
9. Sara Katrine Aleksandersen (2001) – Romsa/Tromsø
10. Rolf Johansen (1954) – Ivgu/Lyngen
11. Karen Anette Anti (1972) – Mátatvuopmi/Målselv
12. Emil Ráste Nikolavu Karlsen (1997) – Omasvuotna/Storfjord

VIESTARMERA VÁLGABIJRRRA / VIESTARMEARA VÁLGABIIRE / VESTHAVET VALGKRETS

1. Anne Henriette Nilut (1993)
– Dielddanuorri/Tjeldsund
2. Mathias Eilert Olsen (1995)
– Dielddanuorri/Tjeldsund
3. Helén Storelv-Rabone (1975)
– Evenášši/Evenes
4. Anna-Emilie Langås Vadnem (1995)
– Bådåddjo/Buvvda/Bodø
5. Niclas A. Mikkelsen Ellingsen (1995)
– Áhkanjárga/Narvik
6. Sunna Regine Inga (1999) – Suortá/Sortland
7. Martin Rimpi (1965) – Hárstták/Harstad
8. Svein-Magne Forsgren (1960)
– Siellak/Salangen
9. Nils Ante Eira (1975) – Loabák/Lavangen
10. Malene Aslaksen-Eriksen (2003)
– Dielddanuorri/Tjeldsund

LULLI-NOROGGA VÁLGABIIRE / SØR-NORGE VALGKRETS

1. Aina Madelén Nordsletta Aslaksen (2000) –
Oslove/Oslo/Fredrikstad
2. Tor Gunnar Nystad (1967) – Lillestrøm
3. Aslak Heika Hætta Bjørn (1992) – Oslove/Oslo
4. Aili Kirste Strømeng Arntzen (1994)
– Birgon/Biergun/Bergen
5. Camilla Karoline Falle (1980) – Gjerdrum
6. Jan Gunnar Tollefsen Kaino (1980) – Ålesund
7. Hildegunn Bøkevoll-Skjølberg (1972) – Askøy
8. Sveinung Eide Hansen (1997)
– Fåberg/Lillehammer
9. Oliver Bjørnstad Ivanowitz (2002)
– Oslove/Oslo
10. Marie Therese Nordsletta Aslaksen (1979)
– Rolvsøy/Fredrikstad
11. Benedikte Pryneid Hansen (1982)
– Oslove/Oslo
12. Roger Loen (1956) – Lesja
13. Laila Coldevin (1967) – Frogner/Lillestrøm
14. Kirsti Guvsám (1979) – Kristiansund

ÅARJEL-SAEPMIE VEELJEMEGIEVLIE / SØRSAMISK VALGKRETS

1. Paul Bendikk Jáma (1979) – Snåase/Snåsa
2. Ole-Henrik Bjørkmo Lifjell (1994)
– Bleikvasslia
3. Kristin Sara (1965) – Sætervik
4. Gihte Katri / Katri Kitti (1982)
– Trovvegarse/Trofors
5. Jon Anta Eira Åhren (2002)
– Raarvihke/Røyrvik
6. Mattis Danielsen (1976) – Plaassja/Røros
7. Cecilia Persson (1964) – Trovvegarse/Trofors
8. Ina Theres Sparrok (1995)
– Laakesvuemie/Namsskogan
9. Gaebpien Egon (1971) – Trovvegarse/Trofors

LEAT GO O Aidnán Bodila Geainnuid Alde?

Har du sett Bodil på veien?

NSR:a viessobiilla, Bodil – Norggá Sámiid Racerbiilla, vuojaša dál miehtá Sámi, ja das lea káffe, merch ja buorre mokta. Dál sáhtát hábmet iežat Bodila!

Ivdne Bodila, bija gova instagrammii dahje tiktokii ja tágge @nsr_org ja #NSRbodil – de leat mieldge gilvvus vuoitit AirPodsaid!

Áigemearri: 08.09.25

NSRs bobil, Bodil – Norggá Sámiid Racerbiilla, cruiser gjennom Sápmi full av kaffe, merch og godt humør. Nå kan du designe din egen Bodil!

Fargelegg Bodil, del bildet på instagram eller tiktok og tagg @nsr_org #NSRbodil – så er du med i trekningen av AirPods!

Frist: 08.09.25

